

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

ИЗВЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ И ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду, на VII електронској седници од 20.4.2021. године, образовало је Комисију за преглед и оцену докторске дисертације мср Долорис Бешић Вукашиновић под називом „Утицај примене информационо-комуникационих технологија у настави на усвајање стручног вокабулара енглеског језика на академском нивоу и мотивацију студената за учење енглеског језика”, у саставу:

1. др Ненад Томовић, ванредни професор (ментор)
Универзитет у Београду – Филолошки факултет
Ужа научна област: Англистика
Датум избора у звање: 10.07.2019.
2. др Маја Савић, доцент (коментор)
Универзитет у Београду – Филолошки факултет
Ужа научна област: Педагошка психологија
Датум избора у звање: 6.02.2018.
3. др Ивана Трбојевић Милошевић, ванредни професор
Универзитет у Београду – Филолошки факултет
Ужа научна област: Англистика
Датум избора у звање: 23.05.2017.
4. др Слободанка Антић, ванредни професор
Универзитет у Београду – ФАСПЕР
Ужа научна област: Општа психологија
Датум избора у звање: 20.05.2020.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. **Име, име једног родитеља, презиме:**
Долорис (Цариша) Бешић Вукашиновић
2. **Датум и место рођења:**
27.1.1984, Рума
3. **Датум одбране, место и назив мастер рада:**

29.9.2012, Филолошки факултет, Београд, „Комуникативна компетенција и развој говорних чинова код мале деце“

4. Кратка биографија:

Долорис Ц. Бешић-Вукашиновић рођена је у Руми 1984. године. Основну школу, као и Филолошку гимназију завршила је у Београду. Дипломирала је 2011. године на Катедри за англистику Филолошког факултета у Београду, где је завршила и мастер студије 2012. године. За време основних студија била је на стручном усавршавању у Лондону, где је похађала St Giles College, London, Highgate. Од 2011. године запослена је на Факултету за пословне студије и право, Универзитета УНИОН – „Никола Тесла“ као наставник страног језика, енглески језик. Такође, 2012. године радила је и на пројекту Универзитета ЛИНКОЛН, при чему је обављала послове наставника страног језика на предмету Енглески језик и послове руководиоца студијског програма. Области њеног научног интересовања су методика наставе језика, савремена настава језика, језик струке и психологија образовања. Објављивала је стручне и научне радове и учествовала на неколико научних скупова. Поред тога, активно се бави лекторисањем и превођењем научних радова и уџбеника. Говори енглески, немачки и шпански језик. Члан је Удружења наставника енглеског језика (English Language Teachers' Association – ELTA).

НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„Утицај примене информационо-комуникационих технологија у настави на усвајање стручног вокабулара енглеског језика на академском нивоу и мотивацију студената за учење енглеског језика“

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација кандидата мср Долорис Бешић Вукашиновић има пагиниране 224 стране куцаног текста, проред 1, односно 647.286 словних знакова (са размацима), и чине је следећа поглавља:

Увод

Теоријски оквир истраживања

1. Информационо-комуникационе технологије у образовању
2. Енглески језик струке
3. Мотивација

Емпиријски део рада

1. Предмет истраживања
2. Циљеви истраживања
3. Хипотезе истраживања
4. Опис узорка истраживања
5. Методе и технике истраживања
6. Организација и ток истраживања
7. Опис експеримента

8. Резултати
9. Дискусија
10. Доприноси и ограничења спроведеног истраживања
11. Импликације за наредна истраживања

Закључак

Литература

Прилози

Изјава о ауторству

Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада

Изјава о коришћењу

Списак табела

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

У уводном делу рада дат је теоријски оквир истраживања, који обухвата три целине: 1. информационо-комуникационе технологије у образовању, 2. енглески као језик струке и 3. мотивацију. Прва целина описује концепт ИКТ, везе између традиционалног и савременог образовања, даје подробну класификацију електронског учења, као и његове предности и недостатке, на шта се надовезује опис интеграције ИКТ у наставу. Све ово поткрепљено је теоријама учења и педагошким основама електронског учења. Друга целина бави се енглеским језиком струке, дефиницијом и елаборацијом овог појма, методологијом наставе и битним аспектима вокабулара и наставе ове подвештине, која је и један од кључних појмова рада. На ово се надовезује и опис наставе енглеског језика уз помоћ ИКТ, као и опис досадашњих међународних и домаћих истраживања у овој области. Трећа целина посвећена је мотивацији, а у њој кандидаткиња дефинише мотивацију и класификује је, датаљније се бави мотивацијом за учење у општем смислу и мотивацијом за учење страних језика, а на крају даје преглед истраживања о вези примене ИКТ у настави и мотивације за учење.

Емпиријски део рада садржи целине у које спадају 1. предмет истраживања, 2. циљеви истраживања, 3. хипотезе, 4. опис узорка, 5. методе и технике истраживања, 6. организација и ток истраживања, 7. опис експеримента, 8. резултати, 9. дискусија, 10. доприноси и ограничења спроведеног истраживања и 11. импликације за наредна истраживања.

Предмет приказаног истраживања је испитивање утицаја примене информационо-комуникационих технологија у настави на учење енглеског језика струке (вокабулара) на академском нивоу у контексту хибридног учења и испитивање њеног утицаја на мотивацију ученика према учењу енглеског језика струке. Циљ емпиријског дела рада био је да се провери да ли примена ИКТ алата у настави енглеског језика струке у одређеном периоду има позитиван утицај на постигнуће ученика у усвајању вокабулара језика струке и на мотивацију ученика за учење енглеског језика. Да би се то остварило, спроведено је квазиекспериментално

истраживање са студентима који похађају курс енглеског језика на универзитетском нивоу, а такође су испитана њихова искуства и ставови према учењу страног језика у ИКТ окружењу, као и искуства и ставови наставника језика струке на академском нивоу, који користе ИКТ алате у настави. Узорак ученика чинило је 50 студената прве године студија Факултета за пословне студије и право (смер менаџмент, пословна економија, право и безбедност) и Факултета за информационе технологије и инжењерство (смер инжењерски менаџмент и информациони системи), Универзитета УНИОН „Никола Тесла“. Узорак наставника чинило је 10 запослених који предају језик струке уз подршку ИКТ алата на Универзитету на коме је рађено истраживање.

Истраживање је било засновано на провери следећих хипотеза:

X-1: Усвајање вокабулара језика струке у оквиру наставе која је подржана применом ИКТ алата биће ефикасније у односу на усвајање уз традиционалан вид наставе, тј. постојаће статистички значајна разлика у постигнућу на тесту вокабулара језика струке између експерименталне и контролне група у истраживању.

X-2: Настава језика струке која је подржана применом ИКТ алата утиче на повећање мотивације за учење језика код студената, тј. очекивано је да ће постојати повећање у изражености мотивације за учење енглеског језика код експерименталне групе на крају курса у односу на почетак курса, као и то да ће на крају курса експериментална група имати виши ниво мотивације за учење језика у односу на контролну групу.

X-3: Очекује се да постоји значајна веза између мотивације ученика за учење енглеског језика и њиховог постигнућа из енглеског језика.

X-4: Очекује се да студенти експерименталне групе имају позитиван став према примени ИКТ алата у настави енглеског језика струке и да ће такву наставу проценити као ефикаснију и занимљивију у односу на традиционални начин рада.

X-5: Очекује се да наставници језика струке имају позитиван став према примени информационо-комуникационих технологија (ИКТ алата) у настави језика струке и да ће проценити да примена ИКТ алата у наставном процесу позитивно утиче на мотивисаност студената за учење језика струке.

У истраживању је примењена квазиекспериментална метода са паралелним групама (експериментална и контролна). На почетку курса енглеског језика струке, експериментална и контролна група студената радиле су тест којим се испитује познавање вокабулара језика струке, односно улазни тест, као и тест мотивације (део АБТМ скале, Гарднер, 2004). Након тога, експериментална група је току једног семестра била изложена настави језика струке организованом уз помоћ ИКТ алата, а контролна група традиционалној настави језика струке. У раду са студентима обе групе коришћен је комуникативни приступ, а развијање комуникативне компетенције био је један од главних циљева наставе. Ученици су на часовима вежбали реалне ситуације из живота са циљем да се код ученика подстакне спремност да се упусте у комуникацију на енглеском језику. На крају курса, обе групе студената радиле су излазни тест којим се испитује познавање вокабулара језика струке, као и поновљени тест мотивације. Дакле, након једног семестра, код

обе групе, експерименталне и контролне, регистроване су промене у односу на почетак семестра у постигнућу на тестовима вокабулара струке и скору на тесту мотивације. У циљу утврђивања ефеката примене ИКТ на постигнуће и мотивацију студената извршена је Анализа варијанси са једним поновљеним и једним непоновљеним фактором (енгл. mixed design ANOVA). С друге стране, испитивање искустава и ставова студената и наставника језика струке према настави организованој уз ИКТ извршено је посебно конструисаним упитницима са питањима отвореног и затвореног типа.

Добијени резултати су у супротности са постављеном хипотезом да ће настава организована уз помоћ ИКТ довести до значајног напретка експерименталне групе у односу на контролну на ретесту знања и указују на то да иако настава уопштено води напретку у постигнућу обе испитиване групе студената, употреба ИКТ у настави, на начин на који је изведена у овом истраживању, не прави разлику у погледу тог напретка. Како у погледу постигнућа на тесту знања, тако и у случају мотивације, резултати до којих се дошло нису потврдили почетну хипотезу да ће настава реализована уз помоћ ИКТ довести до вишег нивоа мотивације на ретесту мотивације, односно резултати указују на то да мотивација остаје иста на крају семестра као и на почетку, било да је у настави био присутан ИКТ или не. Резултати који се тичу испитивања евентуалног постојања међусобних веза између мотивације ученика и њиховог успеха на тестирању знања из вокабулара указују на то да у овом истраживању мотивација студената није повезана са њиховим постигнућем на тесту знања. Резултати који се тичу испитивања ставова студената и наставника о учењу/подучавању уз помоћ ИКТ указују на то да већина њих има позитивно мишљење о примени ИКТ алата у наставном процесу.

Имајући у виду да почетне хипотезе овог истраживања нису потврђене, у раду су у оквиру дискусије дата објашњења евентуалних разлога за недобијање очекиваних резултата као и предлози за другачији вид организовања наставног процеса и реализацију наставних активности уз помоћ ИКТ алата. У том смислу, предуслови за ефикасну и смислену употребу ИКТ алата у настави подразумевају промену улоге наставника и ученика у наставном процесу, промену окружења за учење/подучавање, као и примену ИКТ алата приликом разичитих наставних активности са циљем активирања виших когнитивних процеса који се често не активирају у току обављања задатака у традиционалном окружењу.

СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА

- Bešić Vukašinović, D. & Vasev, B. English Classroom Management, *Zbornik Konferencije LEMIMA 2021* (prihvaćen za objavljivanje, dostavljena potvrda)
- Bešić Vukašinović, D. & Vasev, B. Teaching Business English Idioms to Learners of EFL, *Zbornik Konferencije LEMIMA 2021* (prihvaćen za objavljivanje, dostavljena potvrda)
- Bešić Vukašinović, D. Figures of Speech in Practice – The Phenomenon of Tropes in Newspaper Headlines. *International Journal of Economics and Law*, Volume 11, No. 3 (prihvaćen za objavljivanje, dostavljena potvrda)

ЗАКЉУЧЦИ, ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

У односу на почетне хипотезе истраживања, резултати су показали да:

X-1 није потврђена, односно утврђено је да не постоји статистички значајна разлика између експерименталне и контролне групе на излазном тесту вокабулара језика струке на крају семестра. Обе групе испитаника су напредовале у односу на почетак семестра без обзира на врсту наставе у коју су биле укључене. Напредак у знању на излазном тесту је очекиван ако узмемо у обзир да су сви испитаници похађали наставу енглеског језика у току семестра и да су били изложени истим формама вежбања, али се начин презентовања наставног садржаја и увежбавања градива разликовао само у виду медијума. Резултати истраживања показују да су обе методе биле подједнако ефикасне и дале позитивне резултате.

X-2 није потврђена. Супротно очекивању, добијени резултати указују на то да похађање наставе реализоване уз помоћ ИКТ у току једног семестра није утицало на повећање мотивације студената (експериментална група) за учење енглеског језика.

X-3 није потврђена. Резултатима добијеним у истраживању није утврђено постојање значајне корелација између мотивације за учење енглеског језика и постигнућа из овог предмета, на основу чега кандидаткиња закључује да степен мотивације није нужно предиктор за постизање бољих резултата у учењу енглеског језика или да су студенти већ имали високу мотивацију, коју је било тешко још увећати у току једног семестра.

X-4 је потврђена. Анализом одговора студената из експерименталне групе на питања у упитнику којим се испитују искустава и ставова према настави организованом уз ИКТ, утврђено је да већи део испитаника има позитивно мишљење о примени ИКТ алата у наставном процесу и учењу. Испитаници сматрају да им примена ИКТ алата у наставном процесу омогућава: да унапреде своје вештине говора и писања на енглеском језику, а потом и вештине слушања и читања; да значајно унапреде знање вокабулара; да слободније комуницирају и активније учествују на часу, као и да самостално уче и једноставније долазе до потребних материјала. Међу бројним ИКТ алатима који су им доступни, студенти наводе да су интернет и таблет, односно мобилни телефон, најкориснији за учење.

X-5 је потврђена. На основу анализе одговора наставника на питања у упитнику којим се испитују искустава и ставова наставника језика струке према настави организованом уз ИКТ, кандидаткиња закључује да наставници из узорка имају генерално позитиван став према примени информационо-комуникационих технологија и ИКТ алата у настави. Резултати анализе одговора показују да као предности оваквог вида наставе наставници издвајају: могућност ефикасније, брже и једноставније комуникације са студентима; велики број доступних алата и материјала који чине наставу интересантнијом, а њену организацију и припрему ефикаснијом; повећано учешће и активност студената у настави, као и могућности усвајања нових, или унапређење постојећих ИТ вештина паралелно са учењем језика што, по мишљењу наставника, може позитивно утицати на мотивацију студената за учење енглеског језика.

Кандидаткиња на основу експеримента спроведеног у настави показује да је концепт савремене наставе у великој мери заснован на темељима класичне наставе, што потврђују и резултати експеримента, односно истраживања, те да се употреба савремених технологија мора користити на адекватан начин како не би постала сама себи циљ.

ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Докторска дисертација мср Долорис Бешић Вукашиновић представља оригинално истраживање и даје допринос изучавању примене савремених технологија у настави страног језика. Кандидаткиња је узела у обзир савремена истраживања из области наставе страних језика и психологије учења, те је на објективан начин представила резултате истраживања и на основу изведеног емпиријског истраживања показала да примена савремених технологија у настави може да има ограничене резултате.

На основу *Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду* и налаза у извештају из програма *iThenticate*, којим је извршена провера оригиналности докторске дисертације „Утицај примене информационо-комуникационих технологија у настави на усвајање стручног вокабулара енглеског језика на академском нивоу и мотивацију студената за учење енглеског језика” аутора мср Долорис Бешић Вукашиновић, комисија констатује да утврђено подударане текста износи 11%, што је у складу са чланом 9 *Правилника*.

ПРЕДЛОГ

На основу укупне оцене дисертације, Комисија једногласно предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да овај Извештај о оцени докторске дисертације мср Долорис Бешић Вукашиновић, под насловом „Утицај примене информационо-комуникационих технологија у настави на усвајање стручног вокабулара енглеског језика на академском нивоу и мотивацију студената за учење енглеског језика”, прихвати и упути га Већу друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на сагласност, те да кандидата, по добијању сагласности, позове на усмену јавну одбрану докторске дисертације.

Београд, 31.05.2021.

Комисија:

Проф. др Ненад Томовић

Доц. др Маја Савић

Проф. др Ивана Трбојевић Милошевић

Проф. др Слободанка Антић
